

השפעת מי שתייה מקוררים בטמפרטורה קבועה של 18 מ"צ כל עונות השנה על ביצועי מטילות

תמצית הרצאה בכנס ה-28 של האגודה למדע העופות

ע. ברזילי, גבעת-ישעיהו
י. קורקין, א. קליין, י. יוסילביץ, שה"מ
נ. לבב, המכון להנדסה חקלאית

המגמה של פחיתה בהטלה עם הזמן — פחות בולטת בקבוצת המטילות המקבלות מי-שתייה מקוררים.

נמצאה השפעה ניכרת באחוזי שבר הביצים: הם היו מועטים מאוד בקבוצת המטילות המקבלות מי מקוררים, ואילו בקבוצת ההיקש נצפו אחוזי שבר גדולים לאחר 4 חדשי תצפית, והם אף נמצאו במגמת הגדלה בחדשים האחרונים. לכן הוסכם על כפיית השרה על קבוצה זו; כידוע, אחת הסיבות העיקריות לכפיית השרה בגזע זה היא אחוזי השבר הגדולים בגיל זה. נתון מעניין נוסף שנמצא בתצפית זו: צריכת המים הממוצעת לעוף — פחותה בקבוצת העופות שקיבלו מי מקוררים, לאורך כל התקופה, וזאת בניגוד למצופה.

דיון

מתצפיות אחרות שנערכו בארץ ומנתונים בספרות המקצועית עולה, שהספקת מי מקוררים למטילות בעונה החמה — אכן משפיעה לטובה על ביצועיהן גם לאחר תום העונה החמה, ובעיקר מפחיתה במידה ניכרת את אחוזי השבר ומשפרת את איכות הקליפה. אך עדיין דרושים מחקר ועבודה רבה כדי לבסס עובדה זו ולמצוא את הרקע הפיסיולוגי לתופעה.

התצפית

תצפית-שדה שנערכה במבנה לול מטילות מוגבה ומאוורר היטב באזור ירושלים החלה בחודש מאי 1990, כאשר המטילות (לומן) היו בגיל 49 שבועות.

בתצפית נכללו כ-1,300 מטילות בשתי שורות תאים מקבילות, שהכילו מספר זהה של עופות בתחילת התצפית. לשורה אחת סופקו מי-שתייה בטמפרטורה קבועה של 18 מ"צ. בסיחור מתמיד, ולשורה האחרת סופקו מי שלא עברו שום טיפול (מים רגילים), וזו היוותה את קבוצת ההיקש.

המדירות והרישומים בתצפית זו נעשו על בסיס יומי, וכללו: אחוזי הטלה, שבר ביצים ותמותה; וכן משקל ביצים, צריכת מי וטמפרטורת המים והסביבה. בשל התנאים כלול לא היה אפשר למדוד את צריכת המזון ולבצע ניסוי בחזרות בצורה שתאפשר ניתוח סטטיסטי; אך זוהי תצפית-שדה מסודרת, שהושקעו בה מאמץ רב ורישום נתונים מדויק וקפדני.

תוצאות

תוצאות התצפית שנאספו עד אוקטובר מוצגות בטבלה, כממוצעים חדישים של כל קבוצה.

(1) עד לסיכום זה, ולפני כפיית השרה על העופות, לא נמצא הבדל משמעותי בין הקבוצות באחוזי הטלה ובמשקל הביצים, אמנם

מים מקוררים לעומת מי רגילים: הצריכה, משקל ביצה, אחוזי שבר ביצים ואחוזי ההטלה.

חודש	משקל ביצה, גרמים	% שבר ביצים	% הטלה	צריכת מי-שתייה, מ"ל/יום/עוף
מים רגילים				
מאי	64.48	2.05	90.48	204
יוני	64.79	2.78	87.85	196
יולי	65.34	3.31	83.73	200
אוגוסט	65.60	3.27	79.08	202
ספטמבר	66.91	8.56	76.30	203
אוקטובר	66.99	13.43	72.77	207
מים מקוררים				
מאי	64.49	1.68	89.07	201
יוני	64.77	1.87	87.21	190
יולי	65.18	2.50	83.46	187
אוגוסט	65.48	2.61	79.99	200
ספטמבר	66.82	3.82	76.54	197
אוקטובר	67.09	3.94	73.06	196

ערכים ממוצעים של מחצית החודש.

**"השדה" —
אצבע על הדופק
בחקלאות!**